

Література:

1. Вахненко Т. П. Особливості формування державного боргу та управління його складовими в період фінансової кризи / Т. П. Вахненко // Фінанси України. – 2009. – № 6. – С. 14-28.
2. Закон України «Про державний внутрішній борг України» [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2604-12>. // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2604-12>
3. Державний борг та гарантований державою борг. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.minfin.gov.ua/>.
4. Валовий зовнішній борг України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=63734>.
5. Державний борг та гарантований державою борг / Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovaniy-derzhavju-borg>.

УДК 338.1

**Т. В. ЧЕРНИЧКО,
В. С. СМЕТАНА**
Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ ВИДИ СТРУКТУРНИХ СПІВВІДНОШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Структура економіки країни – це співвідношення, які відображають взаємозв'язки та взаємозалежності між окремими частинами економіки, окремими її секторами, галузями тощо. Структури можна визначити як ефективну за умови, що має місце зростання продуктивності праці, фондівдачі, зниження матеріаломісткості, а також відповідності виробленої продукції потребам суспільства.

В залежності від змісту економічних явищ та процесів, зв'язки між якими відображаються в пропорціях, розрізняють такі основні види структурних співвідношень на макроекономічному рівні: відтворювальні пропорції – характеризуються співвідношенням елементів, сторін, секторів, підрозділів процесу суспільного відтворення та відображають відтворювальну структуру економіки; галузеві пропорції – характеризують співвідношення між галузями та групами галузей у виробництві суспільного продукту; територіальні (регіональні) пропорції – відображають розміщення продуктивних сил у країні, співвідношення економічних регіонів та інших територіальних утворень у виробництві

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

суспільного продукту; секторальні пропорції – характеризують співвідношення між ринковим та неринковим секторами економіки країни; зовнішньоекономічні пропорції – співвідношення між обсягами експортно-імпортних операцій та внутрішнього виробництва.

Основною метою та результатом прогресивного розвитку структури економіки є зростання ефективності її функціонування. Принципу ефективності та оптимальності в більшості випадків істотно відрізняються один від одного. В окремі періоди економічного розвитку та за певних конкретних умов не всяка ефективна структура є, одночасно, й оптимальною. Можливими є ситуації коли виділення певної частки економічних ресурсів в окремі галузі, або сфери діяльності є життєво необхідними для суспільства (наприклад, ВПК у військовий час), проте не відповідають критерію оптимальності.

Кризові явища простежувалися практично в усіх видах структури національної економіки:

1) в відтворювальній структурі – дисбаланс між I та II підрозділам суспільного виробництва (переважання виробництва засобів виробництва над виробництвом предметів споживання); зменшення частки фонду нагромадження як елементу сукупного суспільного продукту; недостатній рівень розвитку сфери нематеріального виробництва і, як наслідок, погіршення умов відтворення трудових ресурсів; погіршення ситуації щодо споживання та відтворення природних ресурсів країни;

2) в галузевій структурі національної економіки – дисбаланс між групами галузей (переважання галузей, пов'язаних з видобуванням ресурсів; недостатній розвиток галузей, пов'язаних з переробкою цих ресурсів та виготовленням готової продукції; практично відсутність сфери послуг);

3) в територіальній структурі української економіки – дисбаланс в економічному розвитку регіонів, районів; дотаційність розвитку окремих територіальних утворень;

4) в соціальній структурі – високий рівень безробіття та зростання рівня диференціації доходів населення країни; погіршення демографічної ситуації;

5) в секторальній структурі національної економіки – значна частка державного сектору та проблеми приватизаційних процесів;

б) в зовнішньоекономічному структурі – зростання частки імпорту в зовнішньоекономічній діяльності та зростання, в зв'язку з цим, дефіциту платіжного балансу; нестабільність валютного курсу; необхідність проведення політики лібералізації зовнішньоекономічної діяльності; незначна частка іноземних інвестицій в країні.

На сьогоднішній день формування оптимальних відтворювальних, галузевих та секторальних пропорцій повинні визначати основу державного регулювання структури економіки України. Принципово важливим є розуміння того, що послаблення та усунення

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

кризових явищ в структурі національної економіки є можливим лише на системній основі. Неможливим є формування ефективних пропорцій лише, наприклад, в галузевому аспекті, не приділяючи належної уваги формуванню оптимальних регіональних пропорцій. Структура національної економіки, як об'єкт державного регуляторного впливу, повинна розглядатися як єдине ціле, при всій її багатоаспектності. Саме застосування комплексного підходу щодо формування оптимальної структури національної економіки забезпечить, на нашу думку, досягнення поставленої мети.

Послідовне та виважене структурне регулювання, що орієнтується на реалізацію національних переваг, забезпечення економічної безпеки України, прискорення її інтеграції в сучасну світову господарську систему – це основа формування оптимальної структури національної економіки.

Література:

1. Крючкова В. І. Структурні чинники розвитку економіки України. – К.: Наукова думка. – 2004. – 316 с.
2. Прушківська Е. В. Еволюція концепцій структурування національної економіки / Е. В. Прушківська // Проблеми економіки. – 2013. – № 2. – С. 87-94.
3. Хаустова В. Є. Теоретичні засади структурних зрушень в економіці / В. Є. Хаустова, Г. В. Крамарев, І. В. Ярошенко // Бізнес Інформ. – 2017. – № 12. – С. 24-37.

УДК 336.143

Б. М. ЩУКІН

Інститут підготовки кадрів
Державної служби зайнятості України,

В. В. КРУГОВИЙ

Секретаріат КМУ

МАКРОФІНАНСОВІ УМОВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

У період після останньої кризи (2016-2019 рр.) українська економіка не змогла набрати темпи більше 3,4 відсотка зростання ВВП на рік (середньорічний темп – 102,9%). При типовому дефіциті бюджету у 3 відсотки від ВВП можна констатувати що темп зростання та державні запозичення у відповідності до обсягу ВВП еквівалентні, а економічне зростання підтримується державними позиками. Діюча макрофінансова модель функціонування і державного регулювання економіки не генерує власних фінансових джерел, які б в автоматичному режимі стимулювали постійно зростаючі обсяги ВВП країни. Треба враховувати, також, що зростання у 2016-2019 роках лише повторювало обсяги ВВП, які вже були в країні у докризові роки. Економіка йде вже пройденим шляхом і при цьому постійно

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>